

МЮД НА БЕЛАРУСІ

Усюды СВЯТА БЫЛО ДОБРА ПАДРЫХТАВАНА.—АРШАНЦЫ ЦАЛКАМ САБРАЛІ ІНТЭРНАЦЫЯНАЛЬНЫ ПЯТАК —ТЫСЯЧУ РУБЛЁЎ САБРАЛІ ў БАБРУЙСКУ НА КАРЫСЬЦЬ КОМСАМОЛУ ЛІТВЫ

Узварушым падрыхтоўку

Усю нашу падрыхтоўку да МЮДу мы разгледжвалі ня толькі як інтэрнацыянальнае свята, але і як адзін з этапаў падрыхтоўкі да настрэйчкіна, як рэпэтыцыю святавання Настрычкінавага 10-цігодзьдзя.

Разам з 10-цігодзьдзем Настрычкіна афармляецца новая паласа ў нашай народнай гаспадарцы. У нас распрацоўваецца пяцігадовы і „генэральны“ (15-цігадовы) пляны гаспадарчага будаўніцтва.

Побач з гэтым над намі нависла пагроза вайны, якая ставіць пад сумніенне магчымасьць выкананьня гэтых гаспадарчых плянаў. Усе гэтыя супярэчнасьці і існуючыя цяжкасьці прынесьлі ў жыцьцё моладзі новыя настроі. Іх трэба злавіць і даць на іх адказ.

Для моладзі многае тым больш незразумела, што мінулага мы амаль зусім ня памятаем. Настрычкінавае рэволюцыя, застаўшы большасьць з нас дзевяці-дзясяцігаднімі дзяцьмі, замаўшы старыя ўстоі, стала для нас штотдзённасьцю.

Трэба расказаць на кожным заводзе, у кожным раёне, як падрыхтоўвалася і арганізавалася рэволюцыя, як устаўлялі савецкую ўладу, як выбіраліся з разрухі і голаду, як прыступілі да соцыялістычнага будаўніцтва.

Паўсюды павінны быць навочна паказаны ў дыяграмах, плякатах, п'есах, малюнках і кнігах шляхі да Настрычкіна, 1917-27 і 37 г. г.

Абглядаючы гаспадарчым вокам фабрыкі, шахты, палі і заводы, працяраючы мінулыя крокі і вызначычы далейшы шлях, хай кожны за адно правэрыць і свой жыцьцёвы шлях, хай правэрыць, што даў яму Настрычкіні і чым апаціў ён настрэйчкінаўскі рахунак; што даў ён рэволюцыі, ці аддаў ён усе свае сілы на агульную справу.

У нас ёсьць гаспадарчыя традыцыі рабочай клясы. Калі ў 1920 г. мы задыхаліся ў пугах разрухі і голаду, комуністы разам з усімі

працоўнікамі пачалі наладжваць суботнікі і нядзельнікі.

А калі комсамольцы Савецкага Саюзу ўспомняць да 10-цігодзьдзя Настрычкіна традыцыі барацьбы і будаўніцтва, арганізуюць па ўсіх гарадох і вёсках ранейшыя суботнікі і пацягнуць за сабою ўсю моладзь, — ці будзе гэта гаспадарчай, комуністычнай справай?

Калі комсамольцы заробленьня на суботніку грошы аддадуць на пабудову дзіцячых дамоў і школ, на барацьбу з бязпрэтульнасьцю; калі комсамольцы зробіць па ўсіх вёсках і ячэйках падарункі да Настрычкіна (дзе пабудуюць лазню, дзе пастроіць дарогу, мост, школу, устанавяць радыё ці адчыняць яслі), — што акрамя слоў падзяні яны пачуюць ад рабочых і сялян, што акрамя пачуцьця здавальненьня пасья папрэбнай, талковай працы адчуваюць комсамольцы?

Таі прозят Усесаюзнага Маладзёжнага суботніка распрацоўвае зара ЦК УсёлКСМ. Кожная арганізацыя павінна абгаварыць, што яна можа зрабіць да Настрычкіна; у кожнай насычанай газэце трэба завесьці куток прапановы.

Правэсьці падрыхтоўку да Настрычкіна, каб уся моладзь ўразумела, якую багатую рэволюцыйную спадчыну яна атрымае, якая вялікая справа будаўніцтва соцыялізму ёй даручана, зьвязваць гэта з канкрэтнай працай ячэек і адказамі на хвалючыя моладзь пытаньні, — вось што ад нас патрабуецца.

Тут не адробіся казённым дакладам, камісіяй і ўрачыстым пасяджэньнем.

„Факты на бочку“ — „Пакажэце нам, за што змагаліся і за што будзем змагацца. Пакажэце нам наша месца ў жыцьці, пакажэце нам, якая роля комсамолу ў агульным будаўніцтве. Мы чакаем адказу“, — так гарорыць рабочая моладзь сотнямі лістоў і выступленьняў.

Саюз ўсёй сваёй працай павінен даць на гэта адказ.

Сьвята ўсіх працоўных (полаці)

Мы ішлі па Карла Марксаўскай вуліцы. Міжвольна задумаліся. Чаму гэта сьвята? Чаму многія людзёў ходзіць? Чаму адна адраза быў дзедзены песьняй, а адна адраза з другой вуліцы, рэзала ноч вякая маршыруючых чырвонаармейцаў, бо дзедзены маршыруючых чырвонаармейцаў. Праз хвіліну з далейш паназаўся пук фіякелаў. Няпрыметна было, што гэта фіякелы. Агонь, вогненая сьцяна рухалася на парад, пасыпала песьняй дарогу, нагола ракетамі неба. Ішлі на пляц Воля, а комсамольцы, піонэры... Яны ў 10 гадзін сабраліся, дэманстравалі з фіякеламі на вуліцах, ішлі на станцыю і назад, сыпалі на дарозе напалкі жоўта-меднай мэляды аркестры, барабанныя стрункі, палівалі вуліцы песьнямі.

Ішлі да пляцу Воля. А калі комсамольцамі клябу вынінулі моцнае „ура“ ў аднас на вышні з вышнімі „лахай жыць XIII МЮД“. Потым пашлі на мітынг.

А на заўтра ў нядзелю, з 10-ці гадзін пачалі збірацца піонэры, комсамольцы, чырвонаармейцы.

А ў 11 пашлі. Але што барабаны, што аркестр у параўнаньні з санітарным атрадам і ўзброеным комсамольскім узводам.

Зноў мітынг. Зноў заклікі быць падрыхтаванымі да барацьбы. „А кожны народ, сялян бліжэйшых вёсак, саматужнікаў на нас глядзела. На інтэрнацыянальнай вуліцы калы базару—тратуры былі літаральна заліты людзьмі. Выважаны чырвоныя сьцягі на вуліцах. Здавалася, што гэта сьвята ня толькі моладзі—але і ўсіх працоўных.—усе вышлі на вуліцы.“

І. Волкінд.

7000 удзельнікаў дэманстрацыі (Віцебск)

Віцебляне ў суботу калічалі падрыхтоўную работу. Вечарам па ўсяму гораду, ў ярка асьвятленых клябах, чырвоных кутках на прадпрыемствах адбыліся вечары самадзейнасьці.

4-го перасья—дэманстрацыя. Дзівосна.—Што-ж такое? Сёбня Віцебляне ідуць у строй нч горш добра абуцаных чырвонаармейцаў?..

Два тыдні Віцебскі комсамолі муштравала слабе. Да кожнай ячэйкі гораду быў прымацаваны чырвонаармеец, які абуцаў моладзь хадзіць у строй.

Некаторыя ячэйкі вышлі на дэманстрацыю ў аднолькавай форме. Сябры ячэйкі шчацінчыкаў, лшы адзеді скураных курткі. Дзедзены быў палкі і шчаціншчыкі «спарыліся на яш»... Але за тое яны на дэманстрацыі вылучаліся... На іх глядзедзі з цікавасьцю...

Усёй дэманстрацыі (у якой удзельнічала калі 7000 чал.) пашлі ў Мазурыно, дзе арганізавалі: гульні, цір, купальне.

Лікс.

У Бабруйску

Раіноцю 4-га верасья Бабруйчане былі разбуджаны гулам самалётаў.

Два атрады самалётаў неселься па гораду і раскідвалі адозвы, лістоўкі... У газетчыкаў хутка раскупалі сьвежаньяны нумары комсамольскай газэты, якую выпусьціў да МЮДу Бабруйскі акругком.

Лётарэя, падпісныя лісты далі

каля 1000 рублёў, яны пойдуць на карысьць літоўскага комсамолу.

Днём адбыўся агляд батальёну ТСА-авіахіму, які 5-го верасья пашоў на манэўры.

А калі ноч акулала змрокам сваім горад, чутней пачало даносіцца вяселье моладзі з садоў і клябуў...

Добра сьвяткавалі 13 МЮД на Бабруйшчыне... Тутэйшы.

Бадзёра і весела

У Воршы ў дэманстрацыі прыняў удзел увесь лятэрны збор.

4-га адбыліся фізкультурныя спарбніцтвы. Вечарам вялікае гуляньне ў гарадзкім садзе.

Збор грошаў на карысьць фонду «Комсамольскі адказ Чамберлену» даў

94 рублі.

Акругком разьмяркаваў па ячэйках спецыяльныя маркі, якія наклеваліся ў сьброўскі білет пры ўзвесе інтэрнацыянальнага пятакка. У выніку на ячэйковых вечарох пятак сабраны на ўсе 100 процантаў.

А-а.

Толькі сваімі сіламі Пазыка перамогі соцыялізму

На пастанове ўраду выпушчаецца новая дзяржаўная пазыка на агульную суму ў 200 мільянаў рублёў. Мэта займу—сабраць сродкі на індустрыялізацыю краіны.

Усе сродкі, якія будуць атрыманы ад прадажы аблігацый займу, пойдуць на разьвіцьцё прамысловасьці і капітальнае прамысловае будаўніцтва.

Недарма дзяржаўны заём названы: «Заём індустрыялізацыі».

Дарэволюцыйная Расія была ў пераважнасьці краінай земляробчай; такой яна застаецца яшчэ і цяпер. Але партыя, ўрад і рабочая кляса парамыла ранейшую, тэхнічна адсталую Расію, перарабіць у краіну з высока разьвітай прамысловасьцю і тэхнікай.

Да гэтага часу наша прамысловасьць вырабляла тавары спажывецкага характару.

Варштаты, машыны, абсталяваньне для заводаў, электрастанцыі—усё гэта мы ў большай частцы прывозілі з-за межаў. Але з гэтым парамылі канчынчы.

Мы павінны пабудавать заводы, якія будуць дастаўляць нашай прамысловасьці абсталяваньне, зробленае па апошняму слову тэхнікі. Такая наша праграма, гэта нашы задачы.

Выпаўненьне гэтай задачы забяспечыць далейшае разьвіцьцё нашай прамысловасьці, павыраьне колькасьці рабочых будзе садзёбічаць далейшаму зьніжэньню цен, дасьць магчымасьць снабдзіць сялянства таварнай сельска-гаспадарчай машынай, падняць сельскую гаспадарку на больш высокі культурны ўзровень.

Індустрыялізацыя краіны павінна забяспечыць нам эканамічную самастойнасьць і большую незалежнасьць ад капіталістычных дзяржаў. Аб гэтым ня раз папярэдаў нас т. Ленін. Аб гэтым-жа сказаў і XIV партыйны зьезд:

«Забяспечыць за СССР эканамічную самастойнасьць, захоўваючы СССР ад перарадзеньня яго ў пры-

датак капіталістычнай гаспадаркі, для чаго трымаць курс на індустрыялізацыю краіны»...

Але гэты шлях—патрабуе вялікіх матар'яльных сродкаў. Нават слаба разьвітая прамысловасьць царскай Расіі будавалася, галоўным чынам, на грошы замежных капіталістаў.

Усё, што мы будзем зараз, павінны будаваць на свае ўласныя сродкі.

200 мільянаў, якія дадуць сваёй савецкай дзяржаве працоўныя масы Савецкага Саюзу, будуць лепшым адказам на ўсе інтрыгі міжнародных імперыялістаў, на ўсе іх спробы затрымаць разьвіцьцё на ўсё іх спробы затрымаць разьвіцьцё нашай соцыялістычнай гаспадаркі, на ўсе іх мары задушыць адзіную ў сьвесе дзяржаву працоўных.

Новы дзяржаўны заём можна з паўным правам назваць займам пролетарскай рэволюцыйнай абароны, займам перамогі соцыялізму.

У зьвязку з гэтым мерапрыемствам ўраду перад комсамолам стаіць задача,—бездкладна павесьці кампанію сродк пачальніцтва аб выгадзе займу. Кожны комсамалец павінен быць прапагандыстам гэтага займу сярод насельніцтва.

Толькі тады гэта мерапрыемства дасьць належныя вынікі, калі ўся моладзь, усё насельніцтва ўшарта возьмецца за гэтую справу.

Галін.

Харытановіч сьмяецца

Было так. Намесьнік тав. Шчэцько ў Камхозе ўхмыльнуўся і сказаў.

— Здаецца правільна... Але няхай Хаўрук дасьць поўны адказ.

Галоўны інжынер Камхозу т. Хаўрук перадаў нумар «Ч. 3.» тэхніку Харытановічу, напросіўшы даць канчатковы адказ.

Харытановіч падумаў, паглядзеў на допіс аб будаўніцтве менскай пляцоўкі і сказаў:

— Не магу даць адказу. Скажэце на вошта в'ем адказ, калі тут аднаго слова вернага няма.

Мы доўга спрачаліся, я прасіў, ён адмаўляў.

— На ерзунду не адказваю!

Але ўрэшце, ці ад таго, што кожнае слова было тут абсалютна верна, ці ад маіх просьбаў, мы радок за радком пачалі разьбіраць.

Раней было напісана «выгляд стадыёну такі-ж самы, як і 2 в паловай месцы таму назад».

— Ніколі! Ніколі! Як гэта такі самы выгляд, калі пракопаны каналы, зроблены сьцежкі... Мы рабілі ці не? Кажэце рабілі?!

Харытановіч сьмяляўся. На пляцоўцы нічога няма... але на ёй нешта рабілі. Гэта быў не першы довад.

Пляцоўка стаіць нярухомал, вараз тэмп работы узмацнёны... Працуе толькі 2 чалавекі. Фізыкультурныя гурткі займаюцца ў надта дрэнных умовах.

А Харытановіч сьмяецца:

— Мы-ж рабілі. Чаго вам грэба? Правільна, тав. Харытановіч, вы рабілі, але нічога ня маем. Яшчэ Харытановіч зьдзіўляе з якой дакладнасьцю

напісаны лічбы ў допісе, што праца пачалася толькі ў сярэдзіне чэрвеня.

— Хто гэта так даведаўся, калі паперы ў мяне ў партфолі...

Інжынер Хаўрук, тэхнік Харытановіч абвінавачваюць т. Задорына, загадчыка пляцоўкі, што ён чалавек, нічога не разумеючы ў будаўніцтве, робіць заўвагі рабочым, дэсятніку і нават яму, тэхніку Харытановічу.

Задорын згодзен, што ён ня мае ні спецыяльнай тэхнічнай адукацыі і патрэбных для будаўніцтва ведаў.

Але тыя ўвагі, якія рабіліся ім, бязумоўна, правільныя.

Паглядзім, што гавораць факты. На пляцоўцы рабілі месца для барацьбы. Рабочы пад кіраўніцтвам дэсятніка і тэхніка Харытановіча зрабілі так. Выкапалі яму, пасыпалі анілак і лічылі месца для барацьбы скончаным.

Задорын прыходзіў, прасіў і патрабаваў, каб зрабілі атводныя каналы. Каналы былі неабходны.

Але Задорына таксама прасілі... не перашкаджаць.

Памоў дождж. Месца, дзе павінны былі змагальца барцы, было заліта вадою. Анілак, так добра і шыфра насыпаныя рабочымі, плавалі на ўсёй пляцоўцы.

Былі зроблены ў двух канцох пляцоўкі адводныя каналы, зроблены былі добра. Але рабілі сьцежку для бегу і зямлю кідалі... у каналы.

Праз некаторы час адновалі, і за гэта плацілі грошы дэсятнікам, рабочым і тэхнікам. А праца сталла як і раней.

Тэхнічны персонал Камхозу згодзен з тым, што вялікая колькасьць грошай пашла дарэмна на пераробку зробленага. Хто вінават? Бязумоўна, Камхоз! Пару слоў аб разьдзявалці.

Да таго часу накуль т. Задорын і т. Тарасік не зьвярнуліся ў Камхоз і гарсавет, усё было добра.

Проект разьдзявалкі, сьцежкі і іншае былі належнымі. Калі даведаўся Харытановіч, што на яго была зроблена заява, дык разьдзявалка і не прыект быў прызван нягодным. Разьдзявалка ўжо каштавала 900 рублёў і частку разьбурыўшы па загаду Харытановіча не пакінулі не закончанай.

Ішчэ аб дамбе.

Інжынер Хаўрук і тэхнік Харытановіч аўтаратэчна і безапеліцыйна мне адказалі:

— 11 тысяч патрачаных на пляцоўку,—выкінуты дарма. Не будавалі на балодзе і грунтавал вада ці вясною, ці восенню яе заліць.

Калі гэта думка правільная, хто вінават, будаваўшы яе, ці хто іншы. Хто лепш ведае, на якой глебе будаваць, ці бюро фізыкультуры ЦПСВ, або тэхнік Камхозу.

Так адказваюць на пытаньне аб дамбе. Яна па камхозаўскаму нічога не паможа, бо ўсё роўна пляцоўка стаіць на грунтавой вадзе.

Інструктары-фізыкультурнікі, якія некалькі працуюць на пляцоўцы, гавораць, што не ад якой грунтавой вады яна не страдае.

Дамбу тэрмінова трэба рабіць. Прыдзе вясна і ўсе пабудовы зьме вада.

Так у працягу трох месцаў будава хаса менскай пляцоўка.

Дарма прарала лета, сарвана належна праца гурткоў, на вецер выкінуты 11 тысяч рублёў.

Мы чакаем у тэрміновым парадку загаду РСІ аб пабудове дамбы. Хутка зачыніцца сезон. Пачнуцца халады і вясною вада зьме ўсе пабудовы і выкінуць накуль дарма грошы. Алосье Кааліта.

Памерла „рэкрутчына“

Цягнуць „жарабочкі“. — На прызыўным пунце. — Увага чырвонаармейцу-адпускніку

Першыя дні прызыву... Жараб'ёўка

Я зараз прахожу па гэтых старажытных калідорах, былага іеаніцкага кляштору, бачу хвалюючы, радасныя твары, сотняў прызыўнікоў.

Другія калідоры, цёмныя пакойчыкі жыўць іншым жыццём...

Прызыўная камісія. — Шасць чалавек. На стале — чырвонае сукно.

— «Жарабочка» цягнем, — кажуць прызыўнікі аб жараб'ёўцы.

Сёння другі дзень прызыву. «Жарабочка» цягне Заслаўскі і Сьмілавіці райны.

Мы памятаем як раней праходзіла жараб'ёўка.

Сядзі ішла з марам на «вялікі» нумар, а падзей на ільготу.

Лепшым яскравейшым паказальнікам росту нашай моладзі, росту сьвядомасці — што быць чырвонаармейцам — высокі гонар, — сьведчыць сучасная жараб'ёўка.

Цягнуць не адзінкамі, з марай выдзяляюць лепшы нумар, а пасылаюць ад цяга сельсавету ўпаўнаважанага.

Ён выцягне нумаркі, і прынясе ўсім дахаты.

Камісія працуе...

Клічуць!

— Старасельскі сельсавет!

Выходзіць шчупленькі хлапец, ухмыляючыся, цягне «жарабочка».

— Дуб Сьцяпан Фаміч, — клічуць з камісіі.

Яго няма, ён дома, ён паслаў ад сябе гэтага шчупленька хлапца.

— 1261!

Натоўп чакаючых адрыгануся. Шопат. Добры нумар, вялікі!

— Але пойдзе, браткі! Усе роўна!

— Ведаю Дуба, ці вялікі, ці малы нумар, а Дуб казаў, ваяваць буду.

— Дуброўскі Іван Міхасеў!

Дуброўскі, прадстаўнік сельсавету.

Гэта ён выдзяляе іншым нумаркі, а зараз цягне сабе.

— 45!

Рогат пракаціўся па пакоўчыку.

Клічуць далей!

— 2581.

Вось ічасьце!..

А той, што мае «ічасьце», маўкліва і сунна адыхае.

Мабыць яму прыдзецца сьціць у тэрчасьці, чакаць яшчэ год, покуль пападзе ў кадр.

А ў кадр хачецца папацьці.

Нічога! Будзем!

Вялікі нумар не папшэўці!

Сёньне жараб'ёўкі воль у сым. Хто выцягне вялікі нумар, можа атрымаць ільготу — сьціць у тэр. часьці. Бо, напрыклад, бывае так: патрабуецца 2000 прызыўнікоў, а іх зьявілася 2500. Выцягнуць ад 2000 да 2500 нумароў, будзе ільгота, яны ня пойдуч у кадр.

З кожным годам усё менш і менш тых, якія спадзяюцца на «ічасьце».

Галоўная мэта жараб'ёўкі, гэта тое,

каб пры мэдыцынскім аглядзе ня было чаргі і мятусіны. На кожным біацэку — «жарабочку», сказана: калі і куды зьяўляцца на агляд.

Усё-ж прышло шмат хлапцоў, бадай што 700 чалавек.

Прышлі не за «ічасьцем», а прышлі пабачыць, ахота за вучобу барджэў прыняцца.

І таму ў прызыўніка хвілінкі вольнай няма!

Раніца — экскурсіі, друкарня, музэй, ЦПП, фабрыкі... не надзівацца хлапцы...

Пакуль ідзе жараб'ёўка, у чытальні сваю «Чырвонаармейскую Праўду» з рук вырываюць.

Я вайсковых плякатаў групамі ходзяць. Кожная групка — асобная веска.

Я плякатаў «будзь на чакі» спыніліся чыць хлапцоў, з нейкай далёкай Беразоўшчыны. Чытаюць...

Паглядзі, Базыль!

Коль Варышчылава. Ну і коні-жа добры...

— Чакай, Сымон, будзем і мы каяны мець!

Покуль ідзе жараб'ёўка, — сярод прызыўнікоў праводзіцца шашачны турнір, хто выйграе, квіту мае. Гледачоў каля паўсотні — удзельнікоў 10.

— Бі!

— Бі, кажу!

— А ці ёсьць п'яныя, — пытаю я.

— Невядома!

— Дзе вы бачылі, — сьмяюцца прызыўнікі.

— Столькі ўбачылі, уведалі, а яшчэ ніць.

— Каб давалі, дык зараз ня ўзялі-б.

Памерла «рэкрутчына». Прыходзяць новыя людзі, моцныя байцы, сьвядомыя грамадзяне-Савецкай Рэспублікі.

А. Вазьнясенскі.

Як сустрэць адпускніка?

У вясковым кіно-фільму, у частушках, вершах, аповяданьнях, — паўсюды вы сустрэцеце гэтых чырвонаармейца-адпускніка, які вядзе барацьбу са старым бытам, будзе новы.

Але за гэтым сьвятлочным бокам застаецца напрыкметным той фокт, што ня менш, а бадай больш паловы адпускнікоў застаюцца далёка ад грамадзкай і культурнай працы.

Чаму? Чым яны горш за другіх? Не, ня ў гэтым справа. Уся біда ў тым, што ў нас не навучыліся яшчэ арганізавана, шырока па вызначанаму пляну, удзягаць адпускнікоў у працу. Тут шытамы падком уліраецца ў райвыканкомы і райкомы КП(б)У і ЛКСМБ.

Па сутнасці гаворачы, сустрэча адпускніка і скарыстоўваньне яго ў працы павінны праводзіцца таксама арганізавана і па вызначанаму пляну, як праводы прызыўнікоў. Як правіла, адпускнікоў звярочаецца ня менш, чым ухадзіць прызыўнікоў.

Як-жа тут павесці працу?

Да прыбыцця адпускнікоў, трэба ўлічыць, якія вучасткі партыйнай камсамольскай, савецкай, гаспадарчай, культурна-адукацыйнай працы ў райне маюць патрэбу ў панаўненні сьвежымі сіламі і могуць быць папоўнены адпускнікамі.

У выніку — поўны малянок таго, куды людзі, у першую чаргу, патрэбны, што маецца відэаважна, каго і куды мэтагодней да якой працы прымаваць.

Пры такім падыходзе праца знойдзецца кожнаму, ніводны адпускнік не застаецца не скарыстаным. Потым важна правярць — ці кожны на месцы, ці не адрываецца ад справы, ці мае патрэбу ў дапамозе. Гэта можна рабіць, падтрымліваючы стабільную сувязь з адпускнікамі, праводзячы перыядычныя нарады з імі.

Н. Абдорскі.

Птызыўнікі спробуюць шчасьце

Лепшая кішэня-- каса ашчэднасьці

Чалавек „пад сумленьнем“, альбо сьвядомы грамадзянін?

«Калі чалавек хавае грошы ў касе ашчэднасьці — дык ён, відама, чалавек пад сумленьнем».

Такая «абывацельская» думка распаўсюджана сярод многіх камсамольцаў, якія пават і дагэтуль не зразумелі вялікага політычнага значэньня кас ашчэднасьці.

Я ведаю цікавы факт з жыцьця адной ічэйкі Менскага горрайну. Камсамалец З., атрымліваючы 52 рублі пэнсію, дзякуючы эканомным адносінам да сваіх сродкаў — а'экономіў у канцы месяца 12 р. За 9 руб. ён купіў чаравікі, а з трох рублёў, якія застаюцца, па дарадзе знаёмата партыйца — унёс 1 рубель у касу ашчэднасьці. І калі тав. З. паказаў камсамольцам сваё ічэйкі кніжку ашчэднасьці — на ім зарагаталі:

— Ты, мабыць, жаніцца зьбіраешся?

А другія шапталіся:

— Адкуль у звычайнага служачага «лішні» грошы? Мабыць, ён спекуляву.

Вось адносіны. Адносіны да камсамольца, зразумелага вялікаму справу, а хіба невядома, як нашы маладыя рабочыя, камсамольцы трацяць дэрма свае грошы? У дзень палуці звычайна бывае густа, а ў канцы месяца пуста.

Траціць грошы на піва, дарагія папяросты, непатрэбныя рэчы — калі няма самага неабходнага: добрых ботаў, цёплага паліто — звычайны адказ.

Касы ашчэднасьці зьяўляюцца рэчым сацыялістычнага набыцця, дзе інтарэсы асобнага ўкладчыка супадаюць з інтарэсамі савецкай дзяржавы. Касы ашчэднасьці, даючы кожнаму радавому рабочаму і селяніну надзейнае і выгаднае месца дзеля ашчэднасьці на выпадак патрэбы, ці для якой-небудзь гаспадарчай мэты, у той-самы час даюць магчымасьць дзяржаве накіраваць соткі руалёў, ляжачых мёртвым капіталам, на вытворчаныя патрэбы нашга будаўніцтва. Гэтым самым касы ашчэднасьці набываюць і вялікае політычнае значэньне. Гэта ўзмацняе нашу фінансавую самабарону.

Значыць — укладчык у касу ашчэднасьці ёсьць не чалавек «пад сумленьнем», а ёсьць сьвядомы грамадзянін Савецкай краіны.

У двухтыднёвік — кожны камсамалец павінен стаць укладчыкам «сацыялістычнай кашкі».

Укладчык.

Комсамалец, прымай актыўны ўдзел

Кампанія за зьмяшчэньне вольных сродкаў насельніцтва ў ашчэдня касы і пазыкі не павінна прайсці міма ўвагі камсамолу і працоўнай моладзі, наогул.

Прыняць удзел у гэтай кампаніі, зьяўляюцца абавязкам кожнага члена ЛКСМБ і кожнага камсамольца.

Комсамалец праводзіць, па адпаведных партдырэктывах, даклады і гутаркі сярод рабочай і селянскай моладзі, растлумачвае значэньне ашчэднай справы і сам падае прыклад усёй моладзі шляхам зьмяшчэньня сваіх сродкаў у касу.

Ён асьвятляе ў друку работу мясцовых ашчэдных кас, праводзіць адпаведную кампанію ў насценнай газэце і г. д. Ічэйкам ЛКСМБ ня шкодзіць спецыяльна абмеркаваць на чарговым саюзным дню пытаньне — чым мы можам дапамагчы твднёвіку ашчэднасьці і прыняць

шэраг канкрэтных мер». Неабходна стварыць у сваім прадпрыемстве, установе, клябе, хадзе-чытальні такую абстаноўку, шляхам малявання і вывескі адпаведных дэўнгаў, плякатаў, якая-б заўсёды напамінала аб ашчэднай справе, заклікала да ўдзелу ў ёй.

Гэтая кампанія будзе мець падвойнае значэньне. Адначасова з матэрыяльнай дапамогай дзяржаве, рабоча-селянскай моладзі адолець прывучыцца да ашчэднасьці, эканоміі і пазбавіцца лішняй траты сродкаў.

Поспех двухтыднёвіка ў значнай меры будзе залежаць ад таго, насколькі камсамольскія ічэйкі ўцямаць яе заданьні і аднасуцца да яе з належнай сур'езнасьцю.

3.

Карысьць займу Што дае папярэдняя падпіска

У той час, як выпускная пана займаў устаноўлена ў 24 рублі за 25 рублёвую аблігацыю, падпішчык, набываючы аблігацыю да 15 верасьня, пачынае за яе толькі 23 р. 50 к. (4 р. 70 к. за 5 руб.).

Набываючы аблігацыю з 16 па 25 верасьня падпішчык пачынае за яе толькі 23 р. 75 к. за 5-ці руб. ёў.

Такі парадак падпіскі дае накупачу займа дадатковы прыбытак. Як відама прыбытак займа індустрыялізацыі складаецца з гэтага працэнту (6 проц.), выйгранаў і курсавой розніцы.

Пры папярэдняй-жа падпісцы прыбытак займа, такім чынам, павяшчаецца яшчэ тым, што падпішчыкі атрымліваюць аблігацыю па больш нізкім выпусковым курсу.

Што робіцца на сьвеце? Міжнародны агляд

Поўная безнадзейнасьць

У Жэневе (Швейцарыя) адчынілася чарговае пасяджэньне савету (кіруючага органу) Лігі Нацый.

Цікарачаныя сьсіі Лігі Нацый пачынаецца пры трыумфальнай настрой яе удзельнікоў. Ужо ніхто з іх ня мае ніякіх надзей на посьпех працы гэтай установы. Першае-ж пасяджэньне, якое паміж іншых было значымым, сьсіі савету Лігі Нацый, не паспееўшы абгаварыць ніводнага пытаньня, — было адкладзена.

У кіруючых колах Лігі Нацый, як паведамляюць тэлеграмы, усё ўзмацняецца думка, што савет Лігі павінен будзе і на гэты раз ухіліцца ад канкрэтнага вырашэньня пытаньняў міжнароднай палітыкі.

Безнадзейнасьць і пэсімізм удзельнікоў сьсіі досыць яскрава гаворыць аб не будучых выніках.

Калі ў першыя гады пасля імперыялістычнай вайны Ліга Нацый зьяўлялася запраўдны аружжам для правядзеньня ў жыцьцё плянаў краін пераможцаў, дык цяпер гэтага няма.

Узатак пэсімізм франка-ангельскіх супярэчнасьцяў, паліпшэньне становішча Нямеччыны і рост яе імперыялізму, які ускладняючыся пераліць адносіны паміж сацыялістычнымі краінамі — усё гэта прычына да таго, што Ліга Нацый, гэты «судзьдзя народоў», як яе звалі раней, ня можа выканаць ня толькі формальна стаячы перад ёй задачы, але перастала выпраўняць нават самыя мінімальныя за-

траваньні, прад'яўляемыя ёй яе гаспадарамі.

Крысы гінулага карабля

Поўны правад папярэдняй сьсіі Лігі Нацый тлумачыцца яшчэ і тым, што вядуцца дэманстраваны вышаў а ле францускі прадстаўнік дэ-Жувеналь і ангельскі прадстаўнік Робэрт Сьсіль.

Цікава спыніцца на тым, што выказалі пры сваім выхадзе з Лігі Нацый, гэтыя капіталістычныя прыхвасьці дэ-Жувеналь сказаў, што «Ліга Нацый здраджвае і прадае інтарэсы невялікіх нацый».

Прыходзіць Сьсіль і абвінавачвае, у дадатак дэ-Жувеналь, наступным выразам: «Ліга Нацый рыхтуе новую ўсасветную бойну». Такі імяна сьсіі яго матывіроўкі аб адстаўцы.

На фігуры Сьсіля варта спыніцца больш уважліва. Мы вядомыя не абавязаны каліцца ў душы гэтага ангельскага лэрда, каб унеўніцца, ці сапраўды ён кажда праўду. Але усё-ж мы ведаем аб ім, што яго пазыцыя апошніх гадоў у ангельскіх урадавых колах было пазыцыяй міралюб'я. Гэтай яго пазыцыя тлумачыцца, галоўным чынам, тым, што становішча ангельскага капіталізму ня зусім моцнае.

Для паліпшэньня гэтага становішча, па думцы Сьсіля, неабходна мірнае сужыццё Англіі з Эўропай і астатнім сьветам. Сьсіль упэўнены, што новыя бойкі нямынуча павінны прывесці да краху «цывілізацыі» (капіталістычнай, аразумела).

Разумеючы гэтак становішча, Сьсіль вядуць з вялікай шчырасьцю прадаваў у Лізе Нацый, ускладаючы на яе вядлікі надзеі, як «цятэдэль міру» на сушы і на моры.

Аднак, ў яго лопнула надзея ад той «мірнай» палітыкі, якую праводзіць Ліга Нацый і яе галоўны кіраўнік — дэ-Вэрдла-лобы ўрад Англіі.

Качаткова раз'ушэўніўшыся ў жэнеўскай гаварыльні, не жадаючы браць на сябе адказнасьці за заўсёдыны правалы ўсіх спробаў Лігі Нацый — ўрагуляваць, хача-б у маейшай меры, супярэчнасьці яе удзельнікоў, дэ-Жувеналь і Робэрт Сьсіль парашылі «ўмыць рукі» і найсьці ва сваякі.

Дэ-Жувеналь сваім выходам з Лігі Нацый імкнуўся ўскласьці адказнасьць за яе няўданы на францускага міністра замежных спраў Брыяна. Але апошні не асабліва сьпашаецца ехаць у Жэневу, спрабуючы ўскласьці гэтыя няўданы на Чэмпэрлена. Малюнак, як бачыць, надзвычайна цікавы.

Трэба яшчэ адзначыць, што дэ-Жувеналь перад сваім выходам прызнаў, што Ліга фактычна ня мае магчымасьці абгаварыць галоўныя пытаньні а лэрда Сьсіль проста сказаў, што інструкцыі, якія ён атрымаў ад ангельскага ўраду, не маглі садзейнічаць справе міру.

Вось тыя матывы, кіруючыя якімі, разьбываюцца крысы з гінулага карабля, імя якому Ліга Нацый.

У абставінах бегства сваіх сяброў, у абставінах немагчымасьці зрабіць што-небудзь рэальнае для дзяржаў, якія ўваходзяць у Лігу Нацый, ня кажучы аб тых дзяржавах, якія ня верылі і ня ве-

раць у посьпехі працы Лігі Нацый, — сабралася ў Жэневе гэтае «торжышча».

На абвестцы яе сьсіі стаіць больш трох дзесяткаў пытаньняў. Ня прыходзіцца нават сумлявацца ў тым, што гэта прагніўшая, ні на вошта ня годная ўста-лопа ня зможа прымірыць ніводнага кан-флікту, ня зможа зраўняць ніводнай супярэчнасьці паміж капіталістычнымі краінамі. Наадварот, гэтыя супярэчнасьці яшчэ больш узрастуць. Хіба толькі па аднаму пытаньню паны імперыялісты знойдуць агульную мову — па пытаньню аб падрыхтоўцы ўзброенага наступленьня на СССР.

59-й Зьезд ангельскіх проф-саюзаў

Пятага верасьня ў Эдынбургу адчыніўся зьезд ангельскіх трэд-юніёнаў (проф-саюзаў).

У цэнтры ўвагі зьезду стаіць пытаньне аб міжнародным адінстве профсаюзаў. Але вядомаму загадаў немагчымасьць ангельскіх профбюракатаў прысьціць за-праўды да справы адінства ўсьветных профсаюзаў, цікава паглядзець, як абста-ціць справа ў самай Англіі.

Калі мы паглядзім, дык убачым, што зьезд адчыняецца пасля таго, як генэ-ральной рада разам з выканкомам так званай рабочай партыі даказала сваю поўную нявольнасьць в-сьці барацьбу за простыя патрабаваньні рабочых.

Закон супроць профсаюзаў прыняты і праводзіцца ў жыцьці. Па ўсёй краіне ідзе ўпартае наступленьне на політычныя правы і эканамічныя заваёвы рабочай класі.

Адначасова з наступленьнем на ўнутраным фронце, ангельская буржуазія па-

ступае і на замежжы. Падрыхтоўваецца бойка супроць СССР, вядзецца бойка ў Кітаі, уцяпуюцца пад урадай ангельскай буржуазіі, коланіяльныя народы. Узбро-еньне ідзе поўным ходам.

Здавалася, што ў гэты момант трэ было-б кіраўнікам пролетарыяту праявіць хоць крыху энэргіі, абгаварыць у масах усё гэтыя пытаньні, мабілізаваць міліёны рабочых і прыцягнуць іх увагу да працы зьезду з тым, каб выступіць па пралетарскі супроць унутранай і замежнай політыкі ангельскіх будзюгаў!

Здавалася-б... але нічога гэтага няма.

Праўдліваючы зьрадніцкую бездзейнасьць у пытаньнях унутранай палітыкі, Гэпрада пачала «ўзмацніць» і сваю замежную палітыку.

Не залюга да зьезду генэральная рада накіравала ліст да Савецкіх профсаюзаў. Замест адказу на пытаньне, — чаму вы не жадаеце вэсьці барацьбу разам з Савецкімі рабочымі, — супроць вайны, — у лісьце шмат нападаў на Усе ЦПСН па Англіі-расійскі комітэт адінства і поўны адказ ад клясавай палітыкі профсаюзаў. Гэтым самым лішні раз паказалі рефармісцкіх правадчыкаў сваю зьрадніцкую лінію.

Няхай перамогучы генсаветчыкі ў Эдынбургу. Іншы перамогучы лішні вэ-калькі разоў на надыходзячых зьездах, але важна тое, што масы адходзяць іх, а гэта самае галоўнае.

Эдынбургскі зьезд, гэта новы сьці-дзі рабочага руху Англіі.

Адначасова з распадам Брытанскай ім-перыі распадаецца і памірае зьрадніцкі трэд-юніёншызм. Няхай памірае — мы апа-каць ня будзем пад яго дамавінай!

Ал'іні.

Вялікае дзесяцігодзьдзе набліжаецца

Па дакладнаму пляну

Цэнтральная юбілейная камісія па падрыхтоўцы свята Кастрычніка запрапанавала ўсім акруговым камісіям распрацаваць дакладны канкрэтны плян правядзеньня свята ў сваёй акрузе. Сродкі акругам ужо адлучаны.

Будзем ведаць аб ходзе падрыхтоўкі

У працягу верасьня і кастрычніка цэнтральная юбілейная камісія будзе перыядычна выдаваць свой бюлетэнь з усімі матэрыяламі аб падрыхтоўцы да свята Кастрычніка.

Рыхтуюцца да друку зборнік пад рэдакцыяй тав. С. Галтэяна аб удзеле польскага насельніцтва БССР у Кастрычнікавай рэвалюцыі.

Вечары ўспамінаў

Надаючы вялікае значэньне высвятленьню гісторыі кастрычнікавых падзей, партызанскай барацьбы, надзвычайнай работы ў часе акупацыі Беларусі, цэнтральная юбілейная камісія прызваляе неабходным арганізаваць ва ўсіх клубах вечары ўспамінаў удзельнікаў падзей 1917—18 году.

Новая пастаноўка да Кастрычніка

Другі Беларускі Дзяржаўны тэатр рыхтуе да пастаноўкі новую рэвалюцыйную п'есу п'сьменніка М. Грамыкі пад назвай "Вакоя тэрасы".

П'еса будзе пастаўлена ў дні Кастрычнікавых святаў.

Фізыкультура

На пяршыньства Беларусі

Менск—Віцебск

На пляжы дзсяткі натоўп. Ідзе футбольны матч. Мець першае месца па Беларусі ня жарт. І таму каманды гуляюць з вялікай вытрыманасьцю і асыржонасьцю.

Першы дзень. Віцебляне добра вядуць «атаку», іх шалёныя напоры ледзь стрымлівае менская абарона.

Менскі кіёр т. Кузьмін на працягу ўсёй гульні прыгожымі і спрытнымі рухамі па Беларусі ня жарт. І таму каманды гуляюць з вялікай вытрыманасьцю і асыржонасьцю.

Толькі дзякуючы сваёй вытрыманасьці і добраму сыгранасьцю, менскія дынамаўцы ўганяюць Віцебску гол.

Другі хаўтайн быў менш цікавым. Трэба адзначыць, што, ня гледзячы на добрую падрыхтоўку, віцебляне гулялі даволі «скучана». Прыгожых клясычных пасокаў у іх няма. Нясуцца больш кучай.

Менск меў у часе гульні добрыя ставовішчы. Праўда неахотна ўдзельнікі на радасьць добра... мазалі. Але ў большай ступені гэта магчыма сказаць пра Віцебск.

У другім хаўтайме віцебляне гледзеным ударам уганяюць гол Менску. Хаўтайн канчаецца...

Гульня прымае надзвычайна цікавы характар.

Матч скончыўся з вынікам у карысьць «Дынама» (Менск).

Другі дзень матчу быў яшчэ цікавейшым. Абуды каманды былі, як наэлектрызаваныя.

У першым хаўтайме, быццам жартоўчы, раз за разам кіруюць абодвух каманд атрымваюць на голу.

— 2:2.
— Хаўтайн скончыўся...
— Зноў нічыя!

І толькі ў трэцім дабавачным тайме, калі і публіка, і ўдзельнікі былі яшчэ больш узвешчаны ад хваляючага чаканьня, т. Ціхаміраў прыгожым клясычным ударам уганяе гол Віцебску.

Гульня скончана. Вынік 3:2 у карысьць Менску.

Менск («Дынама») ушоў у полі пераможнікам, атрымаўшы рэспубліканскае пяршыньства.

А. К.

Апошні матч

У падзелю, 11 верасьня, у Менску адбудзецца апошні ў гэтым сэзоне футбольны матч.

Гуляць будзе ўзляшная пяршыньства Беларусі каманда «Дынама» Менск і лепшая каманда Смаленска.

Вынік матчу пакажа пяршыньства па футболе ў Заходнім краі.

За абмен думкамі

Тэатр і кіно ўсё больш і больш запавядаюць увагу моладзі. Улічваючы гэта, рэдакцыя «Чырвонай Зьмека» значна пашырае аддзел «Экран і сьцепа».

На жаль, да гэтых пор аддзел ня носіць масавага характару. Тым рэчым, якія зьмяшчаюцца аддзелам, зья маленькім выключэньнем, саўсёды пінжуча прапаганда рэдакцыі і зразумела, што не аўсёды поўна характарызуецца той ці іншым кіно-фільмам, ці п'есам.

Зараз, калі асьвятленьню працы тэатра і кіно адведзена больш месца, калі ў апошніх нумарох мы ўжо бачылі нататкі нашых рэдакцыйных чытачоў аб кіно фільмах, трэба ўважліва

ва тоў, каб зрабіць аддзел уважліва масавым зрабіць яго трыбунай маладога гаспадарства.

Мала абмяжывацца адзінамі п'ес і кіно фільмаў. Сетка комсамольскіх драмгуртоў раскінута па ўсёй Беларусі.

Задача газэты асьвятляць іх працу, распачаць абмен вопытамі. І ў гэтай справе газэце зноў такі павялічыць дапамога наша чытаць і юнкораў, шляхам прыслалі нататкі.

Толькі такім чынам можна зрабіць аддзел масавым і каштоўным.

Спагодземся, што чытачы адклікнуцца на гэтую нататку прыслалкай адпаведнага матэрыялу.

„Ах, эти рублики“ (Да гастроляў сатырыка Льва Браўна)

„Кто не знает Брауна Лева? — Он танцует и поет.“

Так сябе характарызуе у адным з сваіх сьпеваў сатырык Леў Браўн. Сатырыка, хто яго ня ведае? Менскі публіцыст ужо досыць абраздзелі яго выступленьні. Але Браўна чамусьці рэкламуюць „каханца Менску“.

Яго „бублікі“, „маталікі“, „молі“ — усё гэта разьлічана на абывацельскага слухача і, зразумела, што рабочы аўдыторыя яго сустракае даволі холадна.

Праўда, Браўн высьмейвае зварнуўшыся сьпеваў, бюрократы, „савбарышань“, але ўсё гэта ім даецца нічымэнскімі ськазаў, дэмагогічнымі гукамі.

Праўда, яго „маталікі“ толькі і прасьлігваюць матывы, дзе ён марыць аб „дэп'яцкіх жыцьці“ — аб томных паненках, аб тым, каб „лежак в кроваті на мясках подушкінах“ і шмат падобнага, мяшчанскага...

„Бублікі“, якія цыпер бадай усё сьпяваюць, таксама пададзены ім жаласлівым і ў той-жа час пошлым тонам.

Браўна кахае толькі абывацельскі глядач ды яшчэ пачытаць „вкусам“ якіх ён аднавідае. Яно і зразумела — калі Браўн у салодкай мінат п'е аб рубликах, як не хваляецца тут пачуць? Яму такім бліжэй гэтыя рубликі!

А „Льва“ гэта ведае і кожны вечар паўтары.

„Ах, эти рублики... У нашей публики... Имя рублики Не пропадет.“

З усяго прасіцца адзін вывад: калі хто-небудзь і жадае даць Браўну рубликі, дык рабочым сьцедам гэтым займацца ўсё-ж не рэкамендуем.

В. Палякоў.

У тры радкі

У Менску адчынілася новая сталяўна для беспрацоўных, якая адлучае штодзень па таннай цане каля 400 абед.

На вышэйшым эканамічным курсе пры праўдасе ВДУ будзе прынята каля 50 чалавек.

Да 10-й гадзіны Кастрычніка ў Менску адчыніцца інстытут гігіены працы, на абсталяваньне якога адлучана 17 тысяч рублёў.

„З а р э“ (Кіно „Культура“)

„Зарэ“, як і многія іншыя фільмы з „Культурскіх колерытаў“, не паабудзены шаблёнаў.

Барацьба з-за жанчыны паміж багатым і бедным, калі кожны, дзе толькі можна, хацелі за кінажыл, забойствы і кроў — гэта знаёмы нам матывы грузінскіх фільмаў, матывы, якія пад соўсам быту курдаў, папалены і ў вытворчасьці Армянскіх — „Зарэ“.

Дзякуючы гэтаму, „Зарэ“, бадай, нічога новага не дае. Няват месца, дзе адбываецца высьлей курдаў, мы бачылі ў фільму „Армен-разбойнік“.

Рэжысэр фільму аддаў шмат увагі высвятленьню момантаў быту. Зьвічкі і абрады курдаў паказваюцца на ўсім працягу фільму. Але тут адчуваецца немікалі пасьпешлівы падыход рэжысэра і сьцэнарыста, няма глыбіні ў адб'іцці гэтых нацыянальных асаблівасьцяў.

Гледзячы яшчэ жадалі прымусіць пасьмяяцца. Але шлях да гэтага выбраў ня аўсім удалы. Дык гэтыя брата Зарэ ў пачатку фільму зрабілі ідыётаў. Далі традыцыйнага коміка — пісара. Для сьмеху паказаны і прыстаў, які акраа вярот выконвае курдаўскія зьвічкі. Вязюмоўна, гэта не характэрна.

Эмтаў.

Куды пайсьці?

Заўтра, 9-га верасьня, у Белдзяржтэатры пачынаюцца гастроляў Ленінградскага тэатру „Крывое Люстра“. У першы дзень гастроляў будзе наступная праграма:

1. „Горе от ума“ — пародыя ў двух дзеях.
2. Пародыйны балет „Ковчег Горбунок“.
3. Урачыства пасяджэньне колектыўнага тэатру „Крывое Люстра“ на пытаньне аб рэжыму эканоміі і 4. Афармленьне быту ў пастаноўцы тэатру.

Змагаемся з бюспрытульнасьцю Рэспубліканскі фонд

Прэзідыум ЦВК БССР пастаноўі арганізаваць рэспубліканскі фонд імя Леніна ў дапамогу бюспрытульным дзецям.

Гэты фонд вызначан у суме 300 тысяч руб., з якіх 150 тысяч уносіць урад БССР, а астатніе — грамадзянскія арганізацыі.

Прапанавана акрыянкомом таксама арганізаваць на мясцох акруговых фондаў у дапамогу бюспрытульным.

Трохдзённік барацьбы з бюспрытульнасьцю

З суботы, 11-га верасьня, па Менскай акрузе праводзіцца трохдзённік барацьбы з дзіцячай бюспрытульнасьцю.

У гэтыя дні па гораду будзе адбывацца зружачны збор.

У ічэйках таварыства „Прыхільнік дзяцей“ будзе праведзены сход, на якім абмяркуецца пытаньне — як практычна даламагчы ўзмацненьню грамадскага фонду таварыства.

Піць прапачаць прыбытку ўсіх кіно Менску ў гэтыя дні пойдуча таксама ў фонд таварыства.

Пазына індустрыялізацыі

Наркамфін БССР прапанаваў белкаторы дзяржбанку, белкамунбанку, галоўнай ашчэдак касы і іншым крэдытным установам распачаць паліраці продаж аблігацый дзяржаўнай 6-ці працэнтнай выбірнай назькі індустрыялізацыі.

Паліраці продаж аблігацый, які працягнецца да 25 верасьня, будзе вытварыцца на асабліва іаьсотных умовах на плане 23 р. 50 к. за 25-дзёнавую аблігацыю.

„Беларускі Ленінград“ разрастаецца

За апошні час у Віцебску пабудован цэлы шэраг новых прадпрыемстваў, а таксама пашыраны і пераабсталяваны старыя фабрыкі і заводы.

Закончылася пабудова 2-х пільных заводаў, новага фабрычнага заводу, пабудованы новыя карпусы і аддзельны на панчоннай і акударнай фабрыках да ішт.

Таксама прыступлена да пабудовы новага ільва-апрацоўчага заводу.

Прэміі лепшым атрадам

Усебеларускі камітат па агляду дасягненьніў піонерскай арганізацыі ўзяў пытаньне перад Наркамасветы і ЦПСБ аб водпуску 3000 рублёў на прэміі лепшым атрадам.

Прэміі будуць наступныя:

- 1. Сьцяг Леніна. 2. Сьцяг ЦК КП(б)Б. 3. Сьцяг ЦК ЛКСМБ. 4. Фізыкультурны прылады. 5. Сьлясарныя струманты. 6. Сталярныя струманты. 7. Прылады па садоўніцтву. 8. Барабан і сігнал. 9. Розныя насенныя агародніны. 10. Пераплетны варштак. 11. Радзь-прыёмнік. 12. Бібліотэка. 13. Аптэка і санітарная бібліотэка. 14. Розныя гульні (шахматы, шашкі і інш.). 15. Піонэрскія газэты і часопісы.

Беларусь забяспечыць таварамі

З мэтай больш поўнага і дэнамернага снабжэньня беларускага сьпяжывецкага рынку, прэзідыум ВСНГБ прапанаваў усім трэстам рэалізаваць прадукцыю сваіх фабрык і заводаў, у першую чаргу, у межах БССР.

Толькі пасля здавальняюня мясцовага пошты, прадукцыя беларускіх фабрык і заводаў можа быць рэалізава на межамі Беларусі.

100 тысяч — бедняцкім гаспадаркам

Гэтымі дзямі Беларускі сельска-гаспадарчы Банк асыгнаваў 100 тысяч рублёў на дапамогу бедняцкім і сільнісім гаспадаркам у часе асеньняй пасьной кампаніі.

Дапамога будзе аказвацца, у першую чаргу, тым гаспадаркам, якія пастрадалі ад градабіньня і ураганаў.

Шкарлятыну — на лататкі

Пры Менакрэдрасе адбылася нарада па пытаньню аб барацьбе з эпідэміяй шкарлятыны ў Менску.

Нарада ўхваліла распачаць 20 верасьня кампанію супраць шкарлятынавых прышчэпак сярод арганізаваных дзяцей — вучняў і піонэраў.

ВУЛІЦА БОЛЬШНЯ КЛІЧА

Праз два дні ў Менску пачынаецца трохдзённік па барацьбе з дзіцячай бюспрытульнасьцю. — Куды ідуць грошы, якія мы ахфяруем на гэтую справу? — Ніжэй друкуем нарыс аб прыёмніку для бюспрытульных, дзе праводзіцца вялічэзная праца па перавыхаваньню дзяцей вуліцы.

На працы ў сталярна-такарнай майстэрні. Налева — дзеці за самаабслугоўваньнем: чысьцяць бульбу

— Працаваў і наступком на станьні Вітэбшчэйскай... Сьлёта гаспадар прагнаў мяне. Я годкі пасьці мог, а ён уану большага хлапчука — той і араш можа... Застаўся я адзін... Што рабіць? А лобач — чыгунка. Зады я ў вагон і займаю ў Варысаў прыехаў. Сам зьвініўся ў міліцыю. А адтуль навіравалі ў Акрава... Быў я ў дзіцячай камісіі. Распачаў мяне — аддуць, дзе быцькі — а ці я ведаюць... Я-ж мадэлькі быў, калі сьратой застыўся... Ну, пазналі ў Менск. Цілер тут, у прыёмніку.

Гэта расказвае мне худзельні братагамова хлапчук. У яго немалады твор, па якому жыцьцё прываю ўжо першыя бораны. Гадоў яму 13, а хочацца назваць „хладуль“.

Іх тут, у прыёмніку — 42. Вспрытульныя в розных класоў ССРСР (Украіны, Малдавіі, Туркестану). Некаторыя нашай сьвідзі з калектараў і іспраўдомаў.

Два хлапчукі — браты прышлі з маткай пехатой ў Менск яшчэ ў 1924 годзе. Яны з Понзельскай губэрні. Там заськазаіся могілака башкі — шаўца. Пасля яго сьмерці, матка думала атрымаць дэвол на перасад у Польшчу да

радні, але дарогай згубіла дакуманты. Засталася на вуліцы. Хлапцы да гэтага часу былі пасохукамі. Цяжка праца прымусіла ўчыць ад гаспадарка. Пашалі ў Менск, у прыёмнік. Цілер старэйшы з братоў — дэпшы вучыць такарна-сталярнай майстэрні. Малодшы прапуе слабой. Гуляў ён крэху. Але прапуе любіць і з цягам часу з яго таксама выдзе тоўк.

Вось гэты судзіўся за ўзлом касы. Два гады прабыў у дзіцячых дамох. Цілер добра прапуе вучнем у сельска-гаспадарчых майстэрнях.

Яго таварыш — „скрыпач“. Да таго, як пазьвіць сьвідзі, ён хадзіў у банькам па прасьлячым дарогам, ад вёскі да вёскі — зрабляў грошы іграў на скрыпцы. Ваўка і скрыпка ваганулі. Але каханьне да музыкі ня згасла.

І цілер, калі ўдзеньца ў каго-небудзь адб'іць скрыпку, ён увесь зьмяняецца. Крапае струны і яны пачынаюць дзвінуць гукамі. І багаты-ж слух у малаго! Таварышты заўсёды прасіць: „Сыграй што-небудзь...“ І слухаюць — маўкліва і сур'язна.

У прыёмніку толькі адзін тэхнічны працаўнік-кухарка. Усе дзеці робяць самі. Яны падзелены на тры групы (па зьдольнасьці).

Кожная таякая група мае свайго старасту і памочніка, яны на чарзе выконваюць работы па кухні, у памышаньні і дзямі.

Акрамя таго — камісіі. Самая адказная з іх гаспадарчая.

— У нас прыходзіцца па 25 каеек на брата... Самі рашаем, што купіць і дзе. Мэню на кожны тыдзень складаем.

Гэта дэлаіта знаёміць мяне з сваёй дзейнасьцю сябры гаспадарчай камісіі. Паміж іншым — толькі сябры. Старшні тут няма.

Справа бліжэй камісіі — апрацуць хлапцоў, у час здыць у працягу брудную біліяну. А санітарная камісія прымуцае да чысьціны. Цяжка гэта — дзеці вуліцы ня прывыклі сачыць за сабой. Кожны вечар сьвакамісіі праглядае ногі хлапцоў: ці ўсе памылі?

... Жыцьцё тут начынаецца рава. У 6 гады дзяўжурны ўжо ў кухню — рыхтуе сьнедаіне. Да 9-ці гадзін прыёмнік пусьне — хто ў школу, хто ў майстэрню.

З 2-х гадзін працуюць у майстэрнях прыёмнік і школы. Такім чынам усё дзеці набываюць працоўныя навыкі. Маладая гэта май-

старыя — усяго ёй 7 тыдзні. А хлапцы ўжо пасьці лі зрабіць новых 5 варштакоў, шмат табуэтак і інш.

Дыспальна тут сурова. Хто парушае агульныя парадак, нясе пакаральне: дзіцячы камітэт абраўае яго „троўага“, ці біяту ў іно.

Пастановы камітэту часамі бываюць занадта строгія і кіруючымі прыходзіцца клянацца аб „памышаньні“ таго ці іншага „прастуніка“...

З 4-х гадзін ахлявае клуб. Кожны робіць тое, што яму больш спадабаецца. Хто слухае як кіраўнік чытае, другі сам уноў у кніжку, шахматысты схлілілі над дошкамі... Абываюва хто-небудзь спрабуе свае сілы на піянінах.

Але больш усяго дзіваць дзяцей газэты. Нават б'юдца з-ва іх. Тут і „Чырвоная Зьмека“, і „Рабочій“, і „Комсамольская Праўда“.

Над кожным нумаром сідзіць па 2-3 выхаванцы.

У 10 гадзін — спач.

Большасьці гэта жыцьцё спадабаецца. Толькі вясной некалькі хлапцоў уцякаю з прыёмніку — паклікала вуліца. Некаторы з іх навад зьвіраўліся.

Няма ў прыёмніку ніводнага піонэра. У гэтым вівават піонеры атраду Страхаасы, якія былі прымацаваны да прыёмніку, але нічога не рабілі.

Іх і ў насельнячым газэце прабраці. Піонэры, калі прыходзілі сьвідзі (а гэта бывала вельмі рэдка), дык яны толькі гутарак не правязалі, але нават і гуляць з хлапцамі не хадзілі... Разьбігаліся па двару і паміж сабой ігры ўстраівалі.

Прышлося атрад адкрасіць. Ня любіць пасля гэтага хлапцы піонэраў і ў атрады не заіснаваюць.

Зьсфір.

„Скрыпач“ крануў струны...

Адказ чытачам

З. Э. Р. (№ 1061) У лік брові можна з дазволу юнкескі Біржы Працы, прымаць і дзяліць рабочыя ці служачыя прадпрыемства. Але вышачавага працягу тут няма.

Ніналавічу (№ 1062) Сельска-гаспадарчае таварыства пазвоўна пашына апаціць той лішні час, які ты аддзеш на правядзеньне ў парадка канцэлярыскіх кніг.

Аб суме аплатаў трэба дагаварыцца з адміністрацыяй праз рабочым.

Катроў (№ 1063). Колькасць платных павароў фарыстаў вызначаецца акруговым бюро Ю. П.

Жагаліну (№ 1064). Для зьмены свайго прафэсіяна трэба зьявіцца ў пад'аддзел ЗАГС пры Райыманоме.

Трацэўскаму (№ 1065). На Беларусі вайсковая-марской школы няма. У Менску існуе Аб'яднаны Беларуская Вайсковая школа.

Богдановічу (№ 1066). У аб'яднанау профтэхшколе прымаюць выключна асоб з вядомі сьмыгодзі.

Хінух (№ 1067). Калі табе 15 год, знаходзішся на ўтрыманьні брата — рабочага і аўдэаюе вучнем, дык можаш быць прыняты ў комсамол без прахадзеньня кандыдацкага стажу.

Але Райном і ічэйка падыходзяць у такіх выпадках да кожнага асобна. Улічваюцца сацыяльнае становішча бацькоў, падрыхтоўка і ішт.

Яму-жа (№ 1068). Сябрам ТСА — Авіахіму можа быць кожны грамадзянін, які разумее мэту і значэньне гэтага таварыства і ведае статут яго.

Згублены